TRANSPARÈNCIA I RETIMENT DE COMPTES

(MÉS ENLLÀ DE LA TRANSPARÈNCIA, ESTRATÈGIA I POLITICA DE RETIMENT DE COMPTES)

Col·legi de Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local de Barcelona

CSITAL
Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya

Presentació del 25/01/2019 feta a la FMC per Sra. M Petra Saiz Antón

OBLIGACIÓ DEL RETIMENT DE COMPTES:

REGULACIÓ "HISTÒRICA" RETIMENT COMPTE GENERAL

Article 223.3 TRLHL obliga al retiment del Compte General dels EL als OCEX o al TC abans 15 d'octubre.

Contingut del compte general dels ens locals:

Estats i comptes anuals determinats en la ICAL + les auditories de comptes anuals obligatòries + memòria justificativa del cost i rendiment dels serveis públics i memòria sobre grau de compliment d'objectius programats

PREVISIONS SOBRE TRANSPARÈNCIA ECONÒMICOFINANCERA.

Constitució Espanyola. Art. 31, 128, 136.

Estatut d'Autonomia de Catalunya. art. 71.4, 201.2 206.4 i 209.2 i DA 15a.

Llei General Pressupostària, Llei General Tributària, Text Refós de la Llei Hisendes Locals, Llei Orgànica d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera, Instrucció Comptable d'Administració Local, RD 424/2017 Reglament de Control intern.

Llei de Transparència ES i Lllei transparència de CATalunya. Publicitat activa. Dret dels ciutadans a fer efectiu el principi de transparència i el retiment de comptes i com a eina de participació ciutadana en la gestió i presa de decisions públiques.

EL RETIMENT DELS ESTATS DE COMPTES ANUALS S'IDENTIFICA HABITUALMENT AMB EL COMPLIMENT D'UNA OBLIGACIÓ LEGAL

CAUSES:

Poca cultura de planificació i programació (art. 12 LTCAT). Pocs ens locals aproven:

- Un PAM quadriennal, plans i programes plurianuals generals o sectorials amb polítiques estratègiques concretes: habitatge, mobilitat, educació, urbanístiques etc, vinculats al Pla d'inversions coordinat amb el PAUM i amb el pla financer que contindrà la inversió quadriennal calendaritzats i concretats en els pressupostos anuals.
- Plans estratègics de subvencions o de contractació quantificats econòmicament i amb definició d'objectius

La **manca de cultura de planificació** dificulta l'elaboració del pressupost general dels ens locals per programes i polítiques públiques, amb definició **d'objectius concrets** que permetin l'elaboració de la memòria justificativa del cost i rendiment dels serveis públics i la memòria demostrativa del grau en que s'han complert els objectius programats amb indicació dels previstos i els assolits amb el seu cost (REGLA 48 de la Instrucció de comptabilitat Local).

CONSEQÜÈNCIA:

- El retiment dels comptes anuals és converteix en molts casos un tràmit formal d'elaboració dels estats que conformen el compte general, conformat pel compte general de l'ens local, dels organismes i ens dependents, en termes SEC 2010, i en l'obligatòria verificació del compliment dels objectius de la LOEPSF.
- La presentació dels resultats dels comptes és poc entenedora i desperta poc interès per la ciutadania.
- A diferència de l'aprovació del pressupost, s'informa i es difon molt menys el retiment dels compte general i els resultats de l'execució les polítiques públiques.

HIPERNORMATIVITZACIÓ EN EL RETIMENT DE COMPTES

CAUSES

- Crisi econòmica, compliment requeriments directiva 2011/85 del Consell de 8/11
- Modificació art. 135 CE i aprovació i LOEPSF

EFECTES SOBRE EL RETIMENT DE COMPTES

Retiment de comptes anuals. Si bé ha millorat el rendiment legal de comptes, en part per efecte de la LES (retenció bestretes PTE i liquidacions definitives) i Llei Sindicatura de Comptes suspensió lliurament subvencions i transferències a càrrec pressupostos Generalitat, no s'assoleix el 100%

Majors obligacions de retiment d'informació econòmicofinancera LOEPSF, Ordre HAP/2105/2012, Regulació PMP, Ordre HAP 2075/2015 de criteris càlcul cost efectiu, ICAL 2013 incorporar el cost i rendiment dels serveis públics, RLSAL, Prudència financera, Resolucions del TC remissió informació acords objeccions i omissions fiscalització, RD 424/2017, etc.

RETIMENT DEL COMPTE GENERAL.
INFORME TRIBUNAL DE COMPTES N.1287/18/10/2018. FISCALITZACIÓ SOBRE RETIMENT DE COMPTES DE LES ENTITATS LOCAL 2016 (1)

Cuadro 11 Rendición de la cuenta general, ejercicio 2016

Entidades locales	Censo	EELL						Retraso medio en la rendición de la CG	
		En Plazo			Total a 31/12/2017				
		Nº		%	Nº		%		
Ayuntamientos	**7.600**	**4.924**	→	**65**	**6.067**	↑	**80**	↓	**28**
Más de 1.000.000	2	2	↑	100	2	↑	100		-
Entre 500.001 y 1.000.000	4	4	↑	100	4	↑	100		-
Entre 100.001 y 500.000	51	25	↓	49	36	↓	71	↑	32
Entre 50.001 y 100.000	77	44	↓	57	56	↓	73	↓	27
Entre 20.001 y 50.000	244	150	↓	61	192	↓	79	→	30
Entre 5.001 y 20.000	828	484	↓	58	620	↓	75	→	29
Entre 1.001 y 5.000	1.727	1.109	↓	64	1.364	↓	79	↓	28
Entre 1 y 1.000	4.667	3.106	→	67	3.793	→	81	↓	28
Diputaciones Provinciales	**38**	**35**	↑	**92**	**36**	↑	**95**	↑	**35**
Cabildo/Consejo Insular	**10**	**3**	↓	**30**	**8**	↑	**80**	↑	**37**
Comarca	**75**	**56**	↑	**75**	**66**	↑	**88**	↓	**29**
Mancomunidad	**859**	**396**	↓	**46**	**479**	→	**56**	↑	**34**
Área Metropolitana	**3**	**3**	↑	**100**	**3**	↑	**100**		-
Agrupación de Municipios	**14**	**3**	↓	**21**	**4**	↓	**29**	↓	**31**
EATIM	**3.019**	**1.636**	→	**54**	**2.159**	→	**72**	↑	**36**
TOTAL	**11.618**	**7.056**		**61**	**8.822**		**76**		**31**

* Significado de las flechas: los valores cercanos a la media, tanto por arriba como por abajo, se muestran en amarillo y con flecha hacia la derecha; los valores más distanciados de la media por arriba se muestran en verde con flecha hacia arriba; los valores más bajos se representan en rojo y con flecha hacia abajo.
Para los ayuntamientos, el sentido de las flechas es también el anteriormente indicado, sin distinguirse en este caso por colores, reflejándose las tendencias atendiendo, exclusivamente, a la media de los propios ayuntamientos.

CSITAL
Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya

(1) Sense Navarra I Pais Basc

RETIMENT DE COMPTES.
NFORME TRIBUNAL DE COMPTES N.1287/18/10/2018. FISCALITZACIÓ SOBRE RETIMENT DE COMPTES DE LES ENTITATS LOCAL 2016 (1)

Gráfico 2 Niveles de rendición en plazo y a 31 diciembre, ejercicios 2015 y 2016. Tipo de entidad

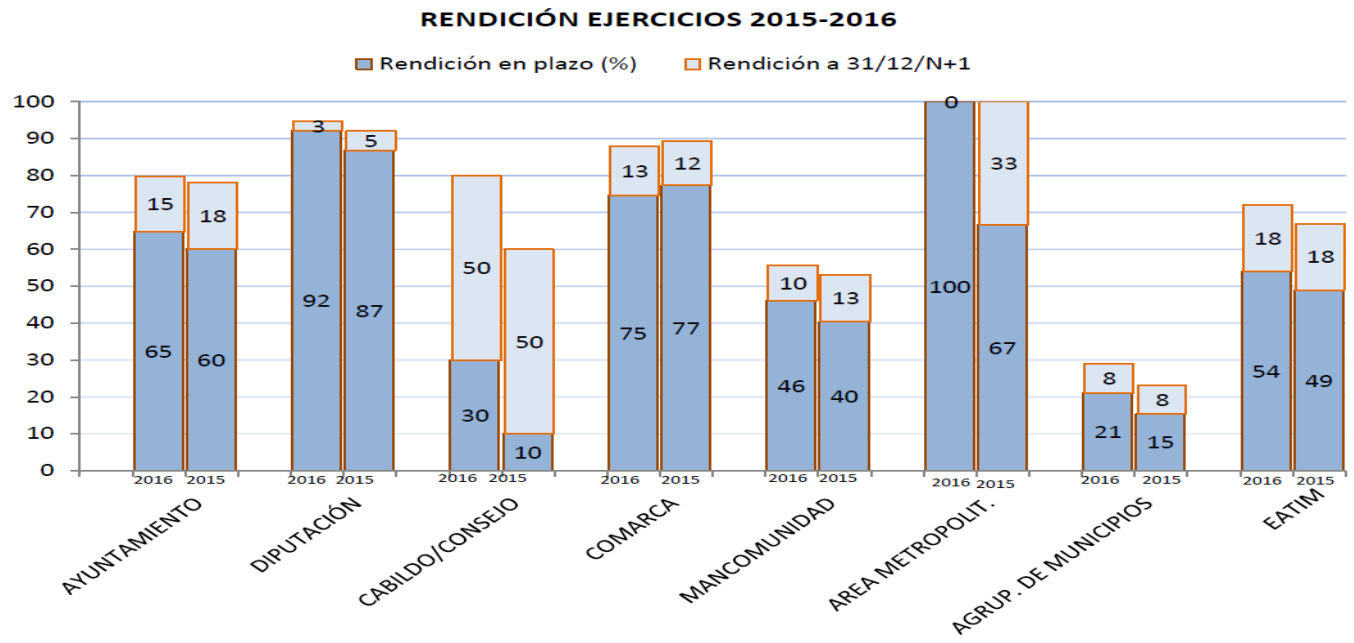

CSITAL
Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya

(1) Sense Navarra I Pais Basc

RETIMENT D'INFORMACIÓ ECONÒMICOFINACERA. ENS SEC 2010

CARACTERÍSTIQUES. Duplicitats informació remesa, sistemes informació sense condicions d'interoperabilitat

- **MINISTERIO DE HACIENDA.** Calendari resum subministrament periòdic informació. LOEPSF i Ordre HAP 2015/2012

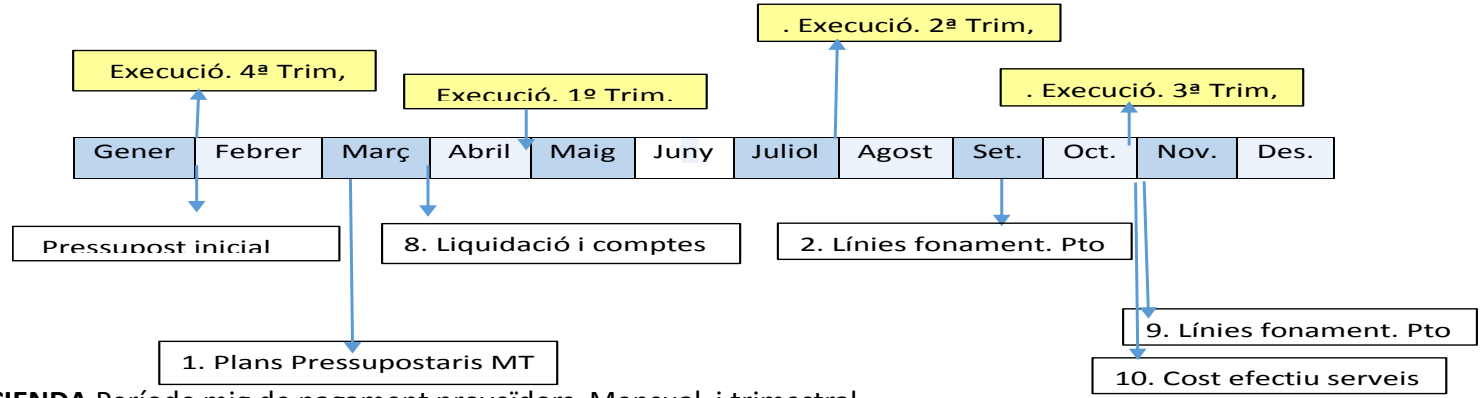

CSITAL
Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya

- **MINISTERIO DE HACIENDA** Període mig de pagament proveïdors. Mensual i trimestral.
- **Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal.** Ajuntaments població superior a 250.000h. Execució trimestral, línees fonamentals pressupost, amb estabilitat pressupostaria, regla despesa i sostenibilitat financera.
- **DIRECCIÓ GENERAL D'ADMINISTRACIÓ LOCAL GENERALITAT.** Pressupost, liquidació, informes previs exercicis competències diferents pròpies o delegades, art. 7.4 LBRL
- **DEPARTAMENT DE TUTELA FINANCERA GENERALITAT.** Operacions d'endeutament
- **SINDICATURA DE COMPTES/TRIBUNAL DE COMPTES.** Compte General, informació expedients aprovats amb objeccions, omissions dels interventors i anomalies en matèria d'ingressos, aportacions grups polítics municipals
- **Base Dades Nacional de Subvencions.** Convocatòries, subvencions atorgades, pagades, reintregraments etc.

OBLIGACIONS PUBLICITAT ACTIVA DE LA LTES i LA LTCAT EN MATÈRIA ECONÒMICOFINANCERA

Informació pressupostària	
LTCAT. (art. 11)	**LTES (art. 8 .1. d)**
– Descripció de les partides pressupostaries anuals i dades de llur creació – Execució trimestral – Liquidació – Compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària I sostenibilitat financera	– Descripció de les principals partides pressupostàries i informació actualitzada i comprensible sobre l'estat de la seva d'execució – Compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària I sostenibilitat financera
Informació sobre els comptes anuals	
	LTES (art. 8 .1. e)
– Comptes anuals complets preceptius i els informes d'auditoria de comptes i de fiscalització dels òrgans de control extern que els hagin emès	– Comptes anuals que s'hagin de rendir i els informes d'auditoria de comptes i de fiscalització por part dels òrgans control extern que sobre aquests s'emetin
Informació de planificació i programació	
LTCAT (Art 12)	
– Plans i programes anuals que estableixin polítiques públiques i Auditories internes i externes d'avaluació de la qualitat dels serveis públics, amb memòries de mitjans, terminis i informes justificatius.	

OBLIGACIONS PUBLICITAT ACTIVA DE LA LTES I LA LTCAT EN MATÈRIA ECONÒMICOFINANCERA, COINCIDENT / COMPLEMENTÀRIA AMB L'OBLIGATÒRIA DE LA MEMÒRIA DELS COMPTES ANUALS

Informació sobre personal. Retribucions i indemnitzacions	
LTCAT. (art. 11)	**LTES (art.8 .1. f)**
Informació sobre la gestió patrimonial	
	LTES (art.8 .3)
Informació sobre contractació pública	
LTCAT. (art. 13)	**LTES (art. 8 .1. a))**
Informació sobre contractes de gestió de serveis públics i de concessió d'obres públiques	
LTCAT. (art. 13)	**LTES**
informació sobre Subvencions i ajudes públiques concedides	
LTCAT. (art. 15)	**LTES (art. 8 .1 c))**

ANÀLSI DAFO. LA MILLORA DEL RETIMENT DELS COMPTES DELS ENS LOCALS

ORIGEN INTERN

FORTALESES. POSITIUS

- Es disposa de la informació econòmica i de personal tècnic especialitat en els serveis econòmics
- Les competències, els serveis públics i les activitats a desenvolupar es coneixen i estan reglades. Això facilita la programació
- Necessitat d'implantar una gestió orientada als resultats . ICAL costos serveis
- Retre els comptes en termini per facilitar la presa de decisions als gestors i permetre els controls de legalitat, financer i d'eficàcia

DIFICULTATS. NEGATIUS

- Conscienciar a l' organització de la importància de millorar la fiabilitat, la integritat i la coherència del contingut dels comptes a retre per millorar la gestió i evitar la corrupció
- Implantar la cultura de la planificació i programació pressupostària
- Establir un model de sistema i protocols d'informació basats en la interoperabilitat de les plataformes i dades compartides
- Complexitat per Implantar comptabilitat de costos
- Definir clarament les de funcions i responsabilitats

ORIGEN EXTERN

OPORTUNITATS

- Demanda dels ciutadans per millorar la transparència de les administracions
- Aconseguir que la informació dels comptes sigui pública i entenedora per la ciutadania i pels agents que es relacionen amb els EL
- La millora de la gestió conseqüència del retiment de comptes es tradueix en la col·laboració entre ciutadania i institucions i en l'eficàcia i eficiència dels serveis prestats

AMENACES

- Concurrència de normes legals difícils d'aplicar
- Manca d'Interporabilitat dels sistemes d'informació propis i de la resta d'administracions
- No poder assolir les expectatives de transparència i millora de la gestió generades a ciutadania

CSITAL
Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya

CONCLUSIONS

CSITAL
Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya

1. **La transparència en el retiment de comptes reforça el compromís i la confiança entre les administracions i la ciutadania i es converteix en un fre contra els escàndols econòmics vinculats a l'acció política**

2. **Segons el codi bones pràctiques de transparència fiscal del FMI 2007, es requereix:**

   - **Definició clara de funcions i responsabilitats entre els poders públics**, executiu, legislatiu i judicial, i la resta de l'economia
   - **Marc jurídic i normatiu clar i transparent** per establir les relacions entre govern i sector privat
   - **processos d'elaboració, supervisió i execució del pressupost transparents**. informes periòdics de seguiment, auditoria comptes conciliats amb el pressupost i publicats
   - **Accés públic a la informació pressupostària** i extrapressupostària del govern
   - **Divulgació pública, homogènia i comparable de la informació.** mínim l'exercici anterior i les previsions dels dos següents per facilitar l'anàlisi de els politiques públiques i estimuli el retiment de comptes
   - **Garantia d'integritat de les dades econòmicofinanceres** amb conductes ètiques clares, àmpliament difoses i subjectes a examen i auditoria per organisme independent del poder executiu, i l'establiment d'un organisme nacional d'estadística independent que verifiqui la qualitat de les dades fiscals

CONCLUSIONS

CSITAL
Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya

3. Altres aspectes necessaris

- Definir procediments de planificació i pressupostació de les polítiques públiques per evitar la discrecionalitat
- Fer efectiva la cooperació entre administracions i dotar-se d'instruments que resolguin les contradiccions entre la LTES, la LTCAT, la legislació sectorial possibilitant la comparabilitat de la informació econòmica
- Impulsar les condicions interoperabilitat i interconnexió entre les plataformes d'informació de les administracions públiques, simplificar els procediments, reforçar l'organització interna, la formació del personal i la dotació de mitjans tècnics i humans

4. Lord Nolan en el seu informe "*Standards in Public Life"* al referir-se a la lluita contra la corrupció assenyalà els set principis de la vida pública aplicables a polítics i funcionaris: Interès públic, integritat, objectivitat, responsabilitat, transparència, honestedat i capacitat de lideratge i determinà que:

L'èxit d'una política de retiment de comptes més enllà del compliment legal, dependrà no de l'existència de moltes mormes, sinó de la voluntat política i que ,

"A menys que es prenguin mesures correctives de seguida, hi ha el perill que la preocupació i la sospita es transformin en desil·lusió i en un cinisme creixent."

GRACIES PER LA SEVA ATENCIÓ

CSITAL
Secretaris, Interventors i
Tresorers d'Administració Local
Consell de Col·legis de Catalunya